

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent - István - Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Figyelmeztetés.

Maros-Torda vármegye kir. tanfelügyelősége 1857—1916. számú megkeresésében arról értesített, hogy a vármegye közigazgatásának utasítása szerint, a menekült nép lakhelyeire visszatérhet, a Dédától északra jekvő községeket kivéve.

Felszólítom e vármegyéből menekült összes róm. kath. tanítókat, hogy állomásaikra azonnal térjenek vissza. A lelkészekkel együtt legyenek jelen a nép visszatelepítésénél s legyenek segítségére.

Gyulafehérvár, 1916 október hó 27-én.

Gusztáv Károly,
erdélyi püspök.

Concilia (Békessy) Emil.

1847—1916.

Barsvármegye kir. tanfelügyelője, Tomcsányi János a magyar kath. tanügy egy lánglelkű bajnokának Concilia (Békessy) Emil nagyszombati apátkanonoknak elhalálása alkalmával az állami tanítók országos egyesületének hivatalos lapjában, a «Nemzeti Kultúra» hasábjain, kegyeletes szavakkal emlékezett meg.

Kegyeleti kötelességet vélünk teljesíteni, mikor a tanfelügyelő úr ezen kegyeletes megemlékezését — az ő utólagos beleegyezésével — közreadjuk és hálás érzelmeivel azonosítjuk magunkat.

«Ma már — úgymond a kir. tanfelügyelő — kevesen tudják, hogy a káptalan gyászában leginkább mi osztozhatunk. De hát az idő rohan s Concilia Emil már több mint 20 éve csendes. Husz év sokat felejtet s az emlékezőkből sokat is temet!

Concilia Emil egyike volt azoknak a papi személyeknek, akik a népoktatást a legnagyobbra beesülik s akik saját körükben mindent megtesznek annak előmozdítása s munkásainak előhaladása érdekében. Ő maga azonban ezen is túlment s érzelmeinek tolmácsolására a sajtót is igénybe vette s tanítóbarátságát lelkesen terjesztette paptársai között.

Működésének javarésze a mult század nyolcvanas éveire esik, amidőn a boszniai okkupáció utáni szegénység közepette a tanügy a legmostohább elbánásban részesült.

Előbb különféle katolikus tanügyi lapokban dolgozott, majd egész tevékenységét a Nagyszombat-

ban, Regéczy József szerkesztésében megjelenő «Kalauz» című lapnak szentelte, mely annak idején a legmagasabb színvonalú tanügyi folyóirat volt.

Concilia Emil maga rendkívüli magas képzettségű férfiú volt s különösen a régi magyar irodalomban, továbbá a filozófia és pedagógia történetében volt otthonos. Úgy gondolta, hogy a tanítók művelődésének emelkedése képes leginkább emelni azok társadalmi helyzetét, s azért egyrészt sürgette a tanítóképzés színvonalának emelését, másrészt mélyen megalapozott tanügytörténeti és irodalmi cikkeivel maga is hozzá óhajtott járulni az ismeretek terjesztéséhez. Okmányok alapján megrajzolta több, Árpádok korabeli iskola képét, az akkori tanítók helyzetét, napfényre hozott több régi pedagógiai munkát s az ő kutatása nyomán jelent meg magyar nyelven Erzsébet királynő könyve a királyi gyermekek neveléséről.

Az akkori tanügyi irodalom színvonalának emelésére számos könyvbírálatot írt, melyek szigorú tudományos módszerrel és tárgyilagossággal tüntek ki. A magyar nyelvtörténeti szótárról a Kalauz-ba írt bírálatával Szarvas Gábor a Magyar Tudományos Akadémiában is foglalkozott és sajnálatát fejezte ki, hogy oly kiváló tudású férfiú, mint Concilia, a munka megalkotásában részt nem vett.

A kezdő fiatal, de törekvő tanítókat szeretetébe fogadta, szívesen nyújtott útmutatást önképzésük terén és megfelelő könyvekben szívesen bocsátotta rendelkezésükre a szükséges eszközöket. E sorok írója is hálával emlékszik fáradozásaira és kegyelettel őrzi a tőle kapott könyveket.

Ez a munkássága pedig csak kedves mellékfoglalkozása volt a széles látkörű férfiúnak, mely mellett egész férfiút kívánó saját hivatali ügyeit is el kellett intéznie. Előbb a nagyszombati szentszék jegyzője és levéltárosa, majd az érseki helynökség titkára volt.

A sokoldalú munka korán megtámadta szeméit. Ő Felsője a nagyszombati társas káptalan kanonkjává nevezte ki s így eddigi súlyos hivatali kötelemtől megválhatott, de kedves foglalkozását, tanügyi és irodalmi munkásságát többé nem folytathatta. Néha-néha közölt ugyan még a Katolikus Szemlében kutatásai eredményeként egyet-mást a régi magyar irodalom köréből, de régi termékenységének gátat vetett súlyosbodó zombaja, s utóbb egészen elhallgatott.

Most a halál kioltotta a belé helyezett fényes szellemi szikrát. Jó hazafit és jó embert ragadott el tőlünk. Dobjunk sirhalmára egy virágszálat!

Concilia Emil rövid életrajzat és pedagógiai irodalmi munkásságát az alábbiakban vázoljuk:

Született Ecseden (Nógrádm.) 1847. máj. 3-án. Középiskolai tanulmányait Gyöngyösön, Esztergomban és Nagyszombatban, a hittudományokat Bécsben végezte. Főszenteltetett 1870. aug. 2-án. Ezen évben segédlelkész volt Nagymaroson. 1871. évben Esztergomban, 1872. évben Vadkerten, 1872—77. években mint beteg Losoncon tartózkodott azután a Semsey családhoz került nevelőnek. 1879-ben a nagyszombati érseki helynökséghez titkárnak, 1890-ben szentszéki ülnöknek, 1897-ben nagyszombati kanonoknak, 1914-ben prépostnak 1905-ben apátnak lón kinevezve.

Szántalan, különösen irodalomtörténeti szakba vágó, nagy olvasottságról tanuskodó dolgozat között a folyóiratokban, nemkülönbén számos sikerült odát, költeményt, de egyben nagy előszerepet foglalkozott a magyar népoktatásügy történeti adatainak kutatásával, ismertetésével és egyes pedagógiai kérdések kifejtésével is, melyek közül nevezetesebbek:

Egyszerű és gyakorlati utmutatás, hogy mi módon szoktathatjuk gyermekeinket legkönnyebben mindenféle hibákra és bűnökre. Népinevelő, 1882. 4—6. sz. Néhány vonás egy XVI. századbéli népiskola köréből. Kalauz 1887. Jegyzetek népoktatásunk történetéhez a reformáció előtt. Nagyszombat-Vid. Tan.-Egyl. Emlékkönyv, 1886. 55—98. lap. A nagyszombati magyar népiskola történetének vázlatja. Kalauz, 1888. Pedagógiai irodalmunk legregibb emlékei. Kalauz, 1890. Vorgorius Péter Pál és pedagógiai műve. Kalauz, 1891.

Nagyon halás feladatot teljesítene az, aki a jeles pedagógus életrajzával, munkáival, azok kiadásával bővebben foglalkoznék és így módját adná annak, hogy őt és termékeny munkásságát a magyar papság és tanítóság közelebről megismerhesse.

Bertalan Vince.

Az énekoktatásról.

Irta: *Kontor Elek.*

Az ének a szív beszéde, nemesebb érzéseinek hangokban való kifejezése. Nemesebb érzéseket említek, mert a durvább érzés nem keresi, nem használja az ének, a dal hangjait; ezek csakis a nemesebb, mélyebb érzések kifejezésére alkalmasak. Az emberi torok ama produktuma, melyben a durva érzés tör ki, az éneknek, a dalnak nevét nem érdemli.

Hogy gondolatait közölhesse, megtanul az ember beszélni, a tudóradó érzéseit kifejezze, megtanulja az éneklést.

De ha valamit tanulni kell, azt természetesen tanítani is szükséges. Tanítani kell az éneket is és pedig már a népiskolában; már akkor, amikor a gyermek beszélni, olvasni, gondolkodni, nemesen érezni tanul, a tanítás és a nevelés kezdő korszakában. Természetesen nem arról az énekről szólok, amely művészetszámba megy, mert ez a népiskolai oktatás keretébe nem tartozik.

I.

Az énekoktatás méltán foglal helyet a népiskolai oktatás tárgyai között, mint a nevelésnek, a gyermek szellemi, sőt testi fejlődésének is hatalmas eszköze.

A legelső kérdés, amely a népiskolai énekoktatás tekintetében felmerül: Mi a népiskolai énekoktatás célja?

Az énekoktatás célja általában: a gyermek szellemi és testi fejlesztésében, a többi tudnivalók közlésében, t. i. a tanításban és a nevelés körül úgy szolgálni eszközül, amint azt a gyermekoktatás igényei megkívánják.

Az énekoktatás tehát a nevelés egyik eszköze, miből önként következik, hogy célja a gyermek nevelésében segédkezni. És a jól kezelt énektanítás e hivatását be is tölti.

Az ének képezi a kedélyt. A gyermek szíve, lelke, kedélye minden behatás iránt fogékony. Ki ne tudná, hogy az ének behatással van a gyermek szellemi valójára. Főlemeli őt, kedélyét vidámmá teszi, örömmre hangolja s benne életre ébreszti az érzések rejtett magvait.

Mikor a kedélyre hat, nemesíti az erkölcsöt is. A dal, újra mondom, a nemesebb érzések kifejező hangja, mely a durvább erkölcsökre hajló kedélyt, szívet is befolyásolja. Az ének, a dal együgyűségben még nem tanít jó erkölcsökre, de a jó tanító kezében a jobb erkölcsök eszközévé nemesülhet. Hogy a vallásos érzést is fejleszti, alig szükséges felemlítenem. A templomi dal felkelti és fogvatartja a gyermeki szív áhitatát, melynek szárnyain emelkedik a gyermek ártatlan szíve a dal erejével föl, a teremtő, gondviselő Istenéhez. Nem hagyhatom említés nélkül azon mélyreható, hogy ne mondjam, egész életre szóló befolyást, melyet az énekoktatás a hazafias érzés és lelkesedés felélesztése és ébrentartása által a gyermekkedély világára gyakorol.

Ki ne emlékezne a gyermekkorra idején eltanult hazafias dalokra s ki ne érezné még férfikorában is e dalok lelkesítő, vérpezsdítő erejét?

Nem utolsó célja tehát a népiskolai énekoktatásnak, hogy szolgálja a gyermek hazafias nevelését oly mértékben, amint az csak lehetséges; különösen nem magyarajkú növendékeknél, kiknek szívébe a dal szava könnyebben viszi be a hazafias érzést, sőt ajkán is gördülékenyebbé teszi a magyar szót minden nyelvtani oktatásnál.

Az ének, a dal arra is szolgál, hogy a gyermeknek a tanulás fáradalmait közt elernyedti szelleme felüdüljön. Az énektanítás tehát a szellemi erők felüdülésének egyik kitünő eszközét, a dalt, az éneket szolgáltatja az iskolának.

Amint a tornázás erősíti a gyermek szervezetét, az ének fejleszti a gyermek tüdejét, erősíti hangszálait s ekkép testi fejlődéséhez is járul.

Habár a népiskolai énekoktatásnak nem lehet hivatása, hogy művészeket teremtsen, de az énekismereteknek a gyermekkorban való közlése bizonyára kedvező alkalmat szolgáltat arra is, hogy az esetleg rejtett zenei tehetség és hajlandóság a gyermek valamelyikéből kiállanjék, ami kétségkívül szép eredménye a jól vezetett népiskolai énekoktatásnak.

A népiskolai énektanítás végül még a magyar dalérzékét is fejleszti s így alapvető munkát végezhet a magyar dal és zene fejlődése, jövője érdekében.

Ha tehát ily célok elérésére törekszik a népiskolai énektanítás, érdemes és jutalmazó munkát végeztünk. Evégből szükséges a) jól megválasztani az énektanítás céljainak elérését biztosító eszközöket; b) a tanulók fejlettségéhez mérni a tananyagot, c) és helyes módszert alkalmazni a tanításban.

E pontokról szólok még röviden. (Folyt. köv.)

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A Szent-István-Társulat rendes tagsága. A magyar katolikus intelligenciának régóta legkedvesebb olvasmányai közé tartoznak azok a könyvek, amelyek a Szent-István-Társulat juttat évről-évre rendes tagsági illetmény címén évente 10 koronát fizető tagjainak a kezébe. Az idei illetmények mostanában kerülnek már szétküldés alá és ezuttal is bizonyára a legteljesebb elismerést fogják kiérdemelni. A tagilletmények egy részét a *Katholikus Szemle* című tudományos és szépirodalmi folyóirat 10 füzeté képezi, mely folyóirat *Mihályfi Ákos dr.* egyetemi rektor szerkesztésében keresztény világnézetünknek egyik lényeges alakítója. Magyaránú tudományos munka jut kezünkbe *Jehlicska Ferenc dr.* egyetemi tanárnak közel 20 éves szociális művészet; a tagilletmény befejező része a Társulat 1917-es nagy, képes naptára.

Világháború Naptár az 1917-ik évre. A világháború történelmi kincses könyveinek sorába emelkedik ez az imponálóan tartalmas, képes naptár, mely a rettenetesen dúló világháború eseményeit történelmi korhűséggel, zamatos magyarsággal és félszáz-nál több (köztük sok színes) képpel s műmelléklettel, valóságos élőképekben vonultatja fel előttünk. A világháború mindenik fontosabb mozzanatát megörökítő művészi képeinek egy része keretet érdemel. Figyelemre méltóan ismerteti a harc eszközeit, a tüzérségi fegyvereket (a negyvenkettes, harminc és feles mozsarakat), a srappelt, gránátot, gépfegyvereket) robbanóanyagokat, a torpedókat, tengeraltjáróhajókat, a hadi flottát, repülőgépeket, Zepelineket stb. A kárpáti harcok után, az összes (oros, olasz, szerb, belga, francia, angol, török, bolgár) harctereken végigvezeti az olvasót s nagyszerűen írja le az orosz stb. várak elestének történelmét s mindenütt nyomon követi diadalmasan előnyomuló hadseregeinket. Azután leírja a király előtti hódolatot, az év nevezetesebb eseményeit stb. «A kém» című, gyönyörűen írt és illusztrált háborús regényt kapcsolja azután az események fonalához a kitűnő krónikás: Farkas Emódtól. A kisebb-nagyobb elbeszélések, mulattató apróságok és érdekességek majd mindegyikét szép képekkel illusztrálja és a pontos áttekintésű naptári részen kívül is sok ismeretterjesztő apróságokat közöl. A szövetséges uralkodók arcképei és a háborús államok katonái művészes színnyomatú képeinek fedőlapjával díszített naptárnak 1.20 fillér az ára s *Rózsa Kálmán és Neje* könyvkiadó r.-t.-nél Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30. sz. a. kapható.

Magyar Hősök Naptára az 1917. évre. Nagyon szép, hazafias és kegyeletes gondolat öltött testet e szépen illusztrált, tartalmas naptár megjelenésével. A különböző háborús emlékkönyvek, történelmi munkák stb. lapjain megörökített magyar vitézi tettek elevenedtek a fel a világháború eseményei során, melyekből meg-megújuló erővel tör elő a vitéz magyar hősök dicsőségének napsugára. E naptár a magyar hősök ezernyi vitéz tettének történelmi hűségű leírásával lép a naptár szerető magyar közönség elé, hogy a kalendáriumot forgató magyarság aprajánagyja, mindmegannyiszor megemlékezhessek diadalmasan harcoló hős fiaink szinte csodával határos vitézségéről. E naptárban leírt vitézi tettek magyar hőseiben sokan fognak ráismerni a szeretett apára, fiúra, férjre, testvérré és rokonra, ki diadalmas har-

cával csak dicsőséget hozott a magyar névre. E naptár is telisteli van érdekes elbeszéléseken kívül sok mulattató aprósággal, gyönyörű képekkel és nagyon szép háborús regényvan a szöveg közé foglalva *Farkas Emód* krónikástól. A pontos naptár-részt ebben is sok tudnivaló apróság fűszerezi. Ára 80 fillér. Kapható: *Rózsa Kálmán és Neje* könyvkiadó részvénytársaságnál: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30. sz. a.

Könnnyű modorban, de azért igen szép hangulatos formában jelenik meg *Kontor* legújabb karácsonyi éneke, melynek címe: «**Háborus Karácsonyi Ének**» s amelyet az illusztris szerző Magyarország hazafias, lelkes kántorainak dedikál. E két hangon is énekelhető és gyorsan betanulható dal ára: 1 korona. A munkában ügyesen van felhasználva a katonaságnál «Imához» vezénylő szóra megharsanó, szívet, lelket megindító, trombitajelzés. A példányszámok mennyiségének meghatározása miatt, kérjük az előfizetési díjnak mielőbbi szíves beküldését a következő címre: *Kontor Elek*, Budapest, II., Lánchíd-u. 2. sz. Ugyanitt több karácsonyi zenemű is kapható.

TÁJÉKOZTATÓ.

A félárú vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok érvényének meghosszabítása és kiállítása. A félárú jegy váltására jogosító arcképes igazolványoknak 1917. évre való érvényesítésének gyors és rendszeres eszközölhetése, valamint a tömeges postai küldemények feladásával, illetőleg továbbításával járó zavarok elkerülése céljából a debreceni Máv. üzletvezetőségnek 42202/916. számú átiratából értesítjük az érdekelteket, hogy az igényjogosultak arcképes igazolványai november hó folyamán kerülnek elintézés alá, miért is a kérvények és kimutatások november elsejétől kezdve a *kir. tanfelügyelőségekhez* beterjesztendők.

A kérvények és kimutatások szerkesztése, valamint az illetékek lerovása tekintetében részletes utbaigazítást nyújt a körrendelet, mindazonáltal esetleges félreértések kikerülése végett a következőket tartjuk szükségesnek az érdekeltek figyelmébe ajánlani:

1. Az igazolványok kiállítási, illetőleg érvényesítési illetéke 2 korona, mely illeték m. kir. posta (levél) bélyegben rovándó le. Okmánybélyeget az üzletvezetőség nem fogad el. Elveszett igazolványok helyett kért új igazolványok kiállítási illetéke 3 korona.

2. A családtag arcképes igazolványt csak akkor kaphat, ha a családfele ilyenekkel már bir; ezek tehát csak akkor érvényesíthetők, ha a családfele már érvényesítve van és ez hitelesen igazoltatik.

3. A postai expediciások a küldők érdekében lehetőleg «ajánlottan» történjenek, a kir. tanf. záradékolása után «Máv. üzletvezetőség I. osztály, segédhivatal (arcképes igazolványok) címzéssel, nem pedig közvetlenül a «Menetkedvezményi ügyek»-nek küldendők.

4. A sürgetések mellőzendők, mert az igazolványokat tárgyaló beadványok érkezésük sorrendjében haladéktalanul elintéztetnek.

5. A fiú gyermekek életkora minden esetben közlendő; 22 éven felülieknél a születési év, hó és nap is feltüntetendő.

6. Új igazolványok iránt való kérvényekben feltüntetendő hogy a f. év hátralevő idejére is kéretik-e már az igazolvány kiállítása avagy csak a következő 1917. évre. Ha a f. év hátralevő idejére és 1917-re is kéretik a kiállítási és az 1917. évre való érvényesítési illeték (2+2=4 korona, ha pedig elveszett helyett kéretik: 3+2=5 korona) egyszerre is leróható és az igazolvány azonnal kiadatik. A csupán az 1917. évre kért új igazolványt az

üzletvezetőség csak december végén fogja postára adni. Ez vonatkozik a címváltozás folytán a régi mintájú igazolványok helyett (amelyekben ennek keresztülvezetésére hely nincs) kiállítandó új igazolványokra is, ha csak az illető folyamodó új fényképet nem is küld be, mely esetben a régi és a folyó évre már érvényesített igazolvány az év hátralevő idejére érvényben marad és az új igazolvány 1917-re kiállítatik. Az ily régi mintájú igazolványok január hó első napjaiban küldendők be, be nem küldés esetén elveszítettnek fognak tekinteni és a kiállított új igazolvány kiállítási illetéke fejében még 1 korona értékű m. kir. postabélyegbeküldése kívántatik, aminek megtagadása esetén a kiadott új igazolványt hivatalból fogják érvényteleníteni.

Az egy helyi iskolai hatóság körzetébe tartozó igényjogosultak kérvényei és a kimutatások záradékolás végett a kir. tanfelügyelőséghez egyszerre küldendők be, a kísérő iratban pedig névszerint megnevezendők azok, akik a kedvezményt igénybe venni nem óhajtják.

HIREK.

Kitüntetett tanfelügyelők. A király öfelsége *Halmágyi* Ferenc ugoecavármegyei kir. tanfelügyelőnek a királyi tanácsosságot és *Bodnár* György szatmárvármegyei kir. tanfelügyelőnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta a tanügy terén kifejtett eredményes munkásságukért. *Halmágyi* Ferenc mint kath. néptanító kezdte meg tanügyi munkásságát. Különösen a nemzetiségi vidéken mutatott nemes tanítói példát arra, hogyan kell a buzgó magyar tanítónak nem magyar anyanyelvű polgártársainak gyermekét a magyar beszéd szeretetére és tudására megtanítani. Irodalmi munkássága és buzgó néptanítói működése emelték őt a tanfelügyelői állásba, hol mindenkor elismerésre méltóan töltötte be hivatását. Ezt jutalmazta a magas királyi kitüntetés. — *Bodnár* György mint a szatmári ósrégi kath. főelemi iskola képzett és buzgó tanítója jutott a tanfelügyelőséghez. Előbb mint tollnok, majd segédtanfelügyelő és később tanfelügyelői minőségben szolgált Szatmár vármegyében a nemzeti népoktatást. Tanfelügyelősége alatt hazánk e végvidékének népoktatásügye öröndetesen fejlődött. Hozzáértése, buzgó odaadása és körültekintő munkája minden terén kiváló eredményeket biztosított tevékenységének. Ószinte szívből üdvözljük a kitüntetett kir. tanfelügyelőket.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknek minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

A **tordamécsi** róm. kath. iskolához helyettes tanító kerestetik. Fizetése évi 800 kor. és lakás fűtéssel. Tanítónők és orvónők is pályázhatnak. Az állás azonnal elfoglalható. Kérvények *Trebaticzky Ernő* pléb. címére küldendők Nyitrapérsre. 844 2—2

Ohaji római kath. iskolához okl. segédtanító, vagy tanítónő kerestetik. Fizetése a tanítás idejére államtól havi 70 korona. Községtől 10 kor. Szabályszerűen felszerelt kérvény *nov. 15-ig.* az ohaji róm. kath. iskolaszékhez küldendő, Ohaj, Barsm. Állás azonnal elfoglalható. *Elnök.* 880 1—1

A **bajóti** (Esztergomm.) róm. kath. elemi népiskolához 1917. márc. 1-ig terjedő időre 100 kor. havi fizetéssel, egy butorozott szobából álló lakással és konyhá-

A menekült tanítókért. A párkánykerületi r. kath. tanítóegyesület Dinnyéss Károly ig. tanító lelkes körlevelére gyűjtést rendezett az erdélyi menekült tanítócsaládok felszámolására. A kerületi tanítók buralommal indították meg a gyűjtést, melynek összegét a vezetőség útján elküldik a menekült tanítók Orsz. Segítő-Bizottságának Budapestre. A következő adományok folytak be: Müller Jolán tanítónő Köhidgyarmaton egy család részére lakást ajánlott föl s gyűjtőívén pedig 31— kor., Kapitány Béla ig. tanító Farnadon két lakást s gyűjtőívén 6— kor., Szabó Endre ig. tanító Szőgyén egy lakást, a szőgyéni r. kath. tanítótestület ivén 63.19 kor. Bátorkeszi-r. kath. plébánia ivén 21— kor., Erdőssy Borbála tanítónő ivén Bátorkeszin 42— kor., Imely Margit tanítónő ivén Bátorkeszin 37— kor., Sziklai Vilmos ig. tan. ivén Nagyölveden 11.76 kor., Berényi Kornélia tanítónő ivén Nagyölvéd 5.10 kor., Dinnyéss Károly ig. tan. ivén Köhidgyarmaton 57— kor., Kuchárszky Margit tanítónő ivén Antalháza 6— kor., Bukovszky Gyula ig. tan. ivén Ebeden 10— kor. Botyik Juliska tanítónő ivén Kuralon 2— kor., Borz János ig. tan. ivén Kuralon 2— kor. — Az adományok folytatólag érkeznek.

Halálozás. *Czompó Andor* naszvadi róm. kath. igazgató-tanító, komáromvármegyei bizottsági tag stb., f. hó 21-én életének 54-ik évében hosszas kínos szenvedés és a halotti szentségek felvétele után elhunyt. Földi maradványait október hó 23-án temették el Budapesten. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunynak lelkiüdvéért okt. hó 26-án a naszvadi róm. kath. templomban mutatattott be a Mindenhatónak.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

B. Ö. Az iskolaszék felterjeszti az egyházi főhatóság-hoz és kéri, hogy új állásában is részesüljön a felmentés kedvezményében, mint 3. oszt. népfelkelő a hasonló indokok alapján. — **A. J.** Közzétettük. — **M. J. Felsőmicsinye.** Készséggel adunk helyet közleményeinek. — **Borsodi** kérjen útmutatást az egyházi főtanfelügyelő-ségtől. — **Sz. Gy.** A rendelet most jelenik meg. — **B. N.** Mi is csak örülnénk, ha megzenésítenék.

val tanító vagy tanítónő kerestetik. Orgonálni tudó előnyel bir és több jövedelme lesz a stólával. Reménye lehet a véglegesítésre. Határidő *nov. 15. Foltin János* iskolaszéki elnök nevére küldendő a pályázat. 881 1—1

A **hollókői** (Nógrád-megye u. p. Nagylócz) róm. kath. iskolaszék hadbavonult tanító helyettesítésére pályázatot hirdet. Fizetése havonként 100 kor. lakás és tűzifa. Pályázhatnak férfi és nő tanítók bármily korban, (lehet nyugdíjastanító vagy tanítónő is.) Pályázati határidő *nov. 5-ig.* Az állás f. é. nov. 12-én foglalható el. *Az iskolaszék.* 862 1—1

A **leányvári** róm. kath. iskolaszék a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: három szobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel és kerttel, 13 kat. hold és 1072 □-öl szántóföld, 15 ürm. tűzifa, 19.84 hl. rozs,

két sz
1/3 ré
kegyu
keves
megfe
nítás
megj
ezen
gének

Só
pályá
megn
hl. b
lafüt
állam
is pá
Györg

Ip
tanító
jelölt
gonál
hivata

A
1916/
szorg
lakás.

Ip
lánál
100 k
Lakás
kodva
Kérvé

Kis
kereste
tanítói
tanítói
ből a
lakás.
elnökl

Mó
17-ik
megh
reggel
sége
hatnak
A
keres.
Albert

Ok
pezdei
ménye
hivata

A
gédta
hadba
1 szo
nov. 1
A
20-ig
A l
pályáz
ismer
nov. 2

A l
vonult
det. F

két szekér széna, a fa vágása és haza szállítása, a föld $\frac{1}{3}$ részbeni megmunkálása, községtől 77 kor. készpénz, kegyuraságtól 177. 41 kor. készpénz, stóla stb. után legkevesebb 73.40 kor. Ezen jövedelem a fizetési osztály megfelelő fokozatáig államsegéllyel egészítették ki. A tanítás nyelve magyar, az istentiszteleté német. Személyes megjelenés előny. Vasuti állomás helyben. Pályázatok ezen címre küldendők: Róm. kath. iskolaszék elnökségének, Leányvár, Esztergomm. u. p. Dorog. 848 1—1

Sóshartyán (Nógrádm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 5 hold föld és annak megmunkálása, 33 ürméter tűzfifa és felvágatása, 12.29 hl. búza, 36.86 hl. rozs (párber), párberpénz, stóla, iskolafűtésre 12 ürm. fa, természetben lakás és megfelelő államsegély. A háború tartamára mint helyettesek nők is pályázhatnak. Kellőleg felszerelt kérvények *Mráz György* pléb., isksz. elnök címére intézendők. 855 1—1

Ipolyfödemesi (Hontm.) róm. kath. iskolához helyettes tanító, tanítónő, óvónő, esetleg 2—3 évet végzett tanítójelölt kerestetik. Fizetése havi 80 kor. Mellékesre ha orgonálni tud, számíthat. Kérvények *nov. 12-ig* a plébánia hivatalhoz küldendők. U. p. Ipolynagyfal. 868 1—1

A várkonyi (Pozsonym.) róm. kath. iskolaszék az 1916/17. tanévre tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetése a szorgalmi időre havi száz korona és butorozatlan jakás. Fűtést nem adunk. *Iskolaszék.* 876 1—1

Ipolynyéki (Hontm., járási székely) róm. kath. iskolánál a IV. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 100 kor. a községtől, a többi államsegélyből fedeztetik. Lakásról vagy pénzben, vagy természetben lesz gondoskodva. Választás *nov. 12-én.* Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények «plébánia hivatal Ipolynyék» küldendők. 879 1—1

Kisbodakra (Moson m.) róm. kath. helyettes tanító kerestetik I—VI. veyesosztály tanítására hadbavonult tanítója helyett. Pályázat okleveles tanító, tanítónő, tanítójelölt, óvónő. Fizetés államsegéllyel 800 kor., melyből a község fizet 200 koronát s egy szobából álló lakás. Kérvények *Hilbert János* puskinai plébános, isksz. elnökhöz intézendők *nov. 15-g.* 895 1—1

Egri érseki megye.

Mónosbéli kántortanítóságra a Népnevelő folyó évi 17-ik számában közzétett pályázat határideje *nov. 22-ig* meghosszabbítatik. Választás Mónosbélben *nov. 23-án* reggel 8 órakor, amikor személyes megjelenés önköltségen kívánatik. Okleveles kántortanítónők is pályázhatnak. 885 1—1

A dombrádi róm. kath. iskolaszék helyettes tanítónőt keres. Fizetés 800 korona és lakás. Értékezni lehet *Tárczy Albert* lelkésszel. Kékcse u. p. Kisvárd, Szabolcsmegye. 882 1—1

Okleveles róm. kath. tanítót, vagy tanítónőt vagy képezdei növendéket keresek helyettesnek a törvényes illetmények mellett. **Kács**, borsodmegyei községbe. Plébánia hivatal, Tibolddaróc. 849 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A berzsenyi róm. kath. iskolaszék helyettesítésre segédtanerőt keres, esetleg óvónőt, tanító (nő) jelöltet a hadbavonult tanító visszatéréseig. Fizetése törvényszerű, 1 szoba. Kérvények Berzseny (Nyitram.) p. Nadasér *nov. 10-ig* iskolaszéknek küldendők. 864 1—1

A 18-ik számban közölt **garampéterii** pályázat *nov. 20-ig* meghosszabbítatik. *Iskolaszék.* 892 1—1

A kiszéfalui (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme törvényes, tót nyelv ismerete kívánatos, pályázhatnak tanítónők is. Határidő *nov. 20.* Plébániahivatal Karvaly (Bars m.) 897 1—1

A karvalyi (Bars m.) róm. kath. iskolaszék hadbavonult kántortanítójának helyettesítésére pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor., egy butorozott szoba. Pá-

lyázhatnak óvónők és legalább II. végzett képezdészek. Tót nyelv ismerete kívánatos. Határidő *nov. 20.* *Laukó Ernő*, iskolaszéki elnök. 896 1—1

Győri püspöki megye.

Az eszterházi hercegi uradalom **mexikópusztai** iskolájában megüresedett róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik törvényszerinti fizetéssel és lakással. Gazdasági teendőkből jártasak külön díjazásban részesülnek megállapodás szerint. Kérvények kellőleg felszerelve *nov. 15-ig* szentgeritzei *Nagy Albert* udvari tanácsos, jószágkormányzó címére Eszterháza küldendők. 781 3—3

Maglóczi róm. kath. iskolaszék helyettes tanítót, (tanítónőt) keres. Fizetés havi 100 kor. és lakás. Pályázatok *nov. 5-ig* iskolaszéki elnök címére küldendők. Barbacs u. p. Csorna, (Sopronm.) 854 1—1

A zurányi róm. kath. iskolaszék keres helyettes tanítót (nőt, óvónőt), havi fizetés 100 korona, butorozott szoba, fűtés 40 kor., határidő *nov. 15.* *Az iskolaszék.*

A veszkényi (Sopron m.) róm. kath. elemi iskolához helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Díjazás havi 80 kor. és egy butorozott szoba. *Az iskolaszék.* 893 1—1

Kalocsai érseki megye.

Bajszentistváni (közvetlen Baja mellett) róm. kath. népiskolánál megüresült tanítói állásra pályázat hirdetik. Pályázhatnak nők és férfiak. Javadalma a községtől 900 kor. fizetés, 240 kor. lakbér és 20 kor. kertilletmény. Fizetése szolgálati éveikhez mérten államsegéllyel egészítették ki. A dalmátnyelv bírása s a kántori teendőkből jártasság előnyt biztosít. Kellően felszerelt kérvények *nov. 11-ig* a róm. kath. iskolaszék elnökségének küldendő Bajszentistvánra. 870 1—1

A csátaljai róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Tanítói jövedelem: 1. 280 kor. a község pénztárából havi előleges részletekben. 2. 16 kat. hold és 1268 □-öl föld haszonélvezete, becsérték kat. holdankint 60 kor. 3. Természetben lakás 2 szoba, konyha, előszoba és mellékhelyiségek. 4. Négy öl kemény hasábfű (a 30 kor.) természetben. Kántori jövedelem: 1. Évi készpénzfizetés 604 kor. 2. 873 □-öl keresztvári szántóföld haszonélvezete, becsértéke 32.73 kor. 3. 1 kat. hold 1082 □-öl szántó, becsértéke 100.57 kor. 4. Stóla jövedelem körülbelül 150 korona. 5. Örökös misék után körülbelül 50 korona; összes jövedelem: 2344.85 kor. A javadalmi földek egy évre bérbe vannak adva 1400 koronáért. Kötelessége a reábizandó osztályt vezetni, a népet templomi énekekre tanítani, a visita canonicában felsorolt összes kántori teendőket elvégezni és a bajai róm. kath. tanítóegyesületbe lépni. Kellően felszerelt kérvények az iskolaszékhez címezve alulírott iskolaszéki elnökhöz *nov. 12-ig* küldendők. A választás napjáról folyamodók értesítést kapnak a midőn is megjelenni tartoznak, különben a választásból kizáratnak. Utiköltség nem térítetik meg. Az állás érsekhatósági jóváhagyás után nyolcz napon belül elfoglalandó; ellenesetben a választáskor másodsorban legtöbb szavazatot kapott folyamodó tekintetik megválasztottnak. *Essert János* iskolaszéki elnök. Csátalja. 875 1—1

Kassai egyházmegye.

Vehécsi (Zemplénm.) róm. kath. iskolához a háború végéig helyettes kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése szorgalmi időre 800 kor. Pályázhatnak tanítónők is. *Iskolaszék.* 835 2—2

A hejcei róm. kath. kántortanítói állás javadalma: két szoba, konyha, kamra és melléképületekből álló lakáson kívül van 14 kat. hold és 1116 □-öl jókarban levő földje (jelenleg bérben), párber címén circa 7 régi kőből rozs, alapítv. misék után 50 kor., stóla circa 50

korona, mustválság címén circa 56 kor., vesztett pár-
bér kárpótlás címén 67 kor. 74 fill., a többi államsegély.
Választás f. é. nov. 16-án d. e. 9 órakor lesz. Személyes
megjelenés szükséges. Kérvények a hejcei róm. kath.
plébánia címére nov. 13-ig beküldendők 900 1—1

Galbatói (Sárosm.) róm. kath. iskolához helyettes
kántortanító kerestetik. Fizetése szorgalmi időre havi
100 korona. Butorozott szoba, fa. Pályázhatnak tanítónők
is. Vasúti állomás Bártia. *Iskolaszék.* 850 1—2

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az **endrőd-kondorostanyai** róm. kath. főkegyház
kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma:
920 kor. az endrői róm. kath. hitközség pénztárából
havi előleges részletekben pontosan fizetve az 1913. é.
XIII. tc. értelmében fizetés kiegészítés az államtól, 2 pa-
dozott szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek, házi
kert. A kellőleg okmányolt kérvények *nov. 15-ig* a róm.
kath. iskolaszék elnökéhez. Endrőd, Békésm. intézendők.
863 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **bércesi** (Trencsénm.) róm. kath. népiskolához tan-
títónő kerestetik. Fizetése a hitközségtől 100 kor. Fize-
tés kiegészítése az államtól; ismétlőiskola tanításáért,
tiszteletdíj 20 kor. A tanterem fűtésére 7 öl fa. Tisztes-
séges lakás, kerttel. Kérvények *nov. 14-ig* plébániai hi-
vatal Nagysziklás u. p. Trencséntempliz címére küld-
endők. 865 1—1

A **terhelyi** róm. kath. iskolaszék *nov. 14-iki* határ-
nappal pályázatot hirdet tanítói állásra. Javadalma: a
községtől 100 kor., a többi államsegély, a szolgálati
éveknek megfelelő fizetéshez, 20 kor. kertilletmény, lak-
ás természetben. A kérvények a plébánia hivatal (Ter-
hely, Trencsénm.) címére küldendők. 861 1—1

A **predbosácskai** róm. kath. iskolánál két tanítói ál-
lásra pályázat hirdettek. Fizetés törvényes. Tót nyelv
ismerete kívánatos. Házastársak, testvérek előnyben rés-
zesülnek. Határidő *nov. 4. Plébániahivatal* Bosácz.
857 1—1

A **polomavölgyi** róm. kath. iskolánál egy tanítói ál-
lásra pályázat hirdettek. Fizetés törvényes. Tót nyelv
ismerete kívánatos. Határidő *nov. 4. Plébánia hivatal*
Bosácz. 858 1—1

Az **orlői** róm. kath. népiskolához egy tanítói állásra,
amelyre nőtanítók is pályázhatnak, pályázatot hirdetek.
Javadalma: törvényes fizetés, egyszobás lakása mellék-
helyiségekkel és kerttel. Pályázati határidő *nov. 30.*
Benyács István plébános, isksz. elnök, Csaca (Trencsén
megye.) 894 1—1

Pécsi egyházmegye.

Gróf Draskovich Iván **alsó-erzsébetpusztai** gazdaságán
(Somogy m.) fennálló nyilvános elemi iskolánál, az összes
tanítói teendőik ellátására pályázat hirdettek. Jelentkez-
hetnek nőtlen róm. kath. tanítók vagy tanítónők. Az áll-
lás javadalmazása évi 1200 kor. készpénzfizetés; szabad
butorozott (ágy nemű nélküli) egyszobás lakás, fűtés és
világítás. Kellően felszerelt folyamodványok az Uradalmi
Központi számtartóság címére, Sellye (Baranyam.), küld-
endők. 805 2—2

Martonfára, Baranya, vasut, Hosszúhetény) helyettes
róm. kath. tanítót keresünk. Javadalma államsegéllyel
havi 80 korona, lakás, fűtés, hitközség részéről külön
havi 20 korona. Pályázhatnak okleveles tanítók, tanító-
nők, óvónők, tanítójelöltek második évfolyamtól, nyug-
díjas tanítók. Nyelv magyar. Állás azonnal elfoglalandó.
Okmányokkal felszerelt kérvények plébániai hivatalhoz
Hosszúhetényre küldendők. 860 1—1

A **rácmeckei** róm. kath. kántortanítói állásra pályá-
zat hirdettek. Jövedelme javadalmi jegyzőkönyv szerint.
1. Terményválság és készpénzfizetés a kegyuralom-

tól 342.80 kor. 2. Ismétlő oktatási díj hitközségtől 42
korona. 3. Minden telkes és kisházás házbirtokostól (van
164) 34 fillér párber. 4. Minden zsellértől (van 30) 88
fillér párber. 5. Stólajövedelem átlag 90 kor. 6. Minden
telkes házbirtokostól (van 56) 24 kilogr. buza. 7. Min-
den kisházás házbirtokostól 22 kilogr. rozs (van 108). 8.
Minden szőlőbirtokostól 3.5 liter bor (van 135), jav.
jegyzőkönyv szerinti egységára 24 fillér. 9. Alapítvány
kegyuralomtól 27 köbméter kemény hasábf. 10. Föld-
munka és fuvarválság hitközségtől 14 kor. 11. Hitköz-
ségtől 4 hold 340 □-öl szántó. 12. Hitközségtől 380
□-öl szántó. 13. Hitközségtől 937 □-öl rét. 14. Hitköz-
ségtől 699 □-öl szántó. 15. 3 szoba, 2 konyha, kamra,
pince és gazdasági melléképületekből álló lakás. 116 □-öl
konyhakert. 16. Fizetésekiegészítés államtól. Kántori próba
önköltségen kívánatik. Pályázati határidő *november 12.*,
választás *nov. 13.* Kérvények a rácmeckei róm. kath.
iskolaszéki elnökséghez küldendők. Rácmeckse (Bara-
nyam.) *Iskolaszéki elnökség.* 853 1—1

Helesfai kántortanítói állásra pályázat hirdettek.
Javadalma: készpénzben, negyedévi előleges részletben
900 korona, illetmények értéke 182 kor., tandíjkárpótlás,
az államtól havi részletben 196 kor. háromszobás lakás
és kert. Pályázatok kellő felszereléssel *Fehér Ferenc* plé-
bánoshoz Baranya-Bükkösdre *nov. 3-ig* nyújtandók be.
Állás azonnal elfoglalandó. 871 1—1

Lánycsokon (Baranyam.) róm. kath. államsegélyes osz-
tálytanítói állomás van üresedésben nyugdíjaztatás foly-
tán ezen állomásra f. é. *nov. hó 4-ig* pályázat hirdette-
tik. Javadalma: természetes lakás, kertpótlék 20 korona,
nyugdíjba számítva, fizetés két öl fa egyenértékével 856
kor. ehhez járul a szolgálati éveknek megfelelő fizetés
kiegészítés államsegélyből. Kötelese a rendszabályok-
ban előírt kötelek végzése, a tanulók vallásérkölcös
nevelése, oktatása az iskolaszék által kijelölt osztályok-
ban. Az állás azonnal elfoglalandó. Csak nők pályáz-
hatnak. Pályázatok Lánycsokra intézendők az iskolagond-
nokság címére. 877 1—1

Óbányai (Baranya, posta, plébánia Püspöknádasd)
róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot
hirdet. Javadalma: 1. Lakás: 2 szoba, 2 konyha, kamra,
pince, gazdasági épület. 2. Hitközségtől tandíj 120 kor.,
párber, terményválság, munkaválság 320 kor., szántó
és rét átlagos haszonbérértéke 98 kor., legelőhaszon-
élvezet 24 kor., 24 méter kemény hasábf. 168 korona.
3. Uradalomtól 21 kor., 4. Stóla 12 kor., összesen 703
korona, 5. 258 és 545 □-öl kert 20 kor. Törvényes
fizetésekiegészítés államsegélyből. Tannyelv magyar, kán-
toriakban német. Pályázhat okleveles férfi és nőtanító.
Kántori képesítés előny, személyes megjelenés nem szük-
séges. Egyházmegyei tanítóegyesület tagjává lenni kö-
teles. Egyéb kötelesek díjlevél szerint. Eredeti vagy
közjegyzőileg hitelesített okmányok *nov. 12-ig* esperesi
hivatalhoz Hosszúhetényre küldendők. Állás azonnal el-
fogalandó. 878 1—1

A **fekedi** (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói
állásra a «Népnevelő» 22. sz. közzétett pályázat *nov.*
12-ig meghosszabbították. Személyes megjelenés kívánta-
tik, választás *nov. 12. Iskolaszék.* 890 1—1

A **mecekrákosi** kántortanítóságra *nov. 11-ig* pályá-
zatot hirdetek. Jövedelme 1170 kor. készpénz és két öl
hasábf. Abaliget (Baranya megye.) *Iskolaszéki elnök.*
889 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Helyettest keres az elemi iskola II-dik osztályának
vezetésére megfelelő díjazással a **szomolnoki** róm. kath.
iskolaszék. 898 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A «Népnevelő» 22. számában a **csóri** kántortanítói
állásra hirdetett pályázat *nov. 16-ig* meghosszabbították.
A választás e napon d. e. 10 órakor lesz. Az állás azon-
nal elfoglalandó. *Plébániahivatal.* 888 1—1

Szepesi püspöki megye.

Népnevelő 20. számában az **árva-oszadai** tanítói (tanítónői állásra hirdetett pályázat nov. 20-ig meghosszabbították. *Iskolaszék.* 873 1—1

A «Népnevelő» f. é. 21. számában a **príbisi** (Árvam.) tanítói illetve tanítónői állomásra közzétett hirdetés f. é. nov. 1-re megújítatik. *Zasztkó József* iskolaszéki elnök. 846 1—1

Az **erdőkai** (Árvam.) iskolához kántortanító kerestetik. Fizetése törvényszerű. Tót nyelv ismerete szükséges. Határidő nov. 5-ig. *Iskolaszék.* 845 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **vasfarkasfalvai** róm. kath. iskolához 1917. febr. 1-ig helyettesítő kerestetik, havi 80 kor. fizetés mellett. Tannyelv magyar-német. *Iskolaszék.* 852 1—1

Hárspataki róm. kath. népiskola kántortanítói állására nov. 15-ig pályázat hirdetettik. Német nyelv kell. Nők is pályázhatnak. Javadalom: 3-5 h. szántó és 1-5 h. rét haszonélvezete: 76-80 és 25 kor. értékben. 10 m. buza és 10 m. rozs: 76-80 és 59-84 kor. értékben. 6 öl (régii) puhafa házhoz szállítva: 90 kor., készpénz 436 kor., kertilleték (díjlevélén kívül) 20 kor. Búcsuk után 6 kor., stóla 12.60 kor., Többi államsegély. Szép lakás kérvények csak r. k. plébánia hivatal, Kukmér, Vasm. p. h. fogadtatnak el. 872 1—1

Vizlendvai róm. kath. iskolaszék (Vas m.) osztálytanítói állásra dec. 26-ig pályázatot hirdet. Javadalma egy szoba fűtéssel, 100 kor. és 40 kor. lakáspótlék, 20 kor. kertilletmény hitközségtől, többi államsegély. Kötelessége a rábizandó mindennapi és ismétlő tanulókat oktatni, templomba, körmenetekre vezetni, ott rájuk ügyelni, kántoriakban segídezni. U. p. Szarvaslak. *Csárics József*, plébános. 874 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **bélavári** róm. kath. népiskolához a háború tartamára törvényes fizetéssel, lakással helyettes kerestetik. Pályázhatnak ny. tanítók és tanítónők, ovónők s a képezdészek 2 évfolyamát végzett tanítójelöltjei. Határidő 8 nap. Kérvények a vizvári plébániahivatalhoz (Somogy m.) küldendők. 788 2—2

A **kapolyi** róm. kath. elemi népiskola a háború idejére helyettes tanítót vagy tanítónőt keres. A fizetési igény jelzése kéretik. Kérvények plébániahivatalnak Kapoly (Somogy m.) küldendők. 899 1—1

A **szentgyörgyvári** róm. kath. elemi iskolához a rendes tanító visszatéréseig helyettes kántortanító kerestetik. Havi fizetése 80 korona és egy lakószoba téli fűtéssel. Pályázhatnak nov. 5-ig okl. tanítónők, óvónők és tanítójelöltek is. *Iskolaszék.* Szentgyörgyvár, up. Alsópáhok. Zala megye. 869 1—1

A **zalaújlaki** róm. kath. iskolaszék hadbavonult tanítójának helyettesítésére pályázatot hirdet. Fizetése havi 150 korona. Pályázhatnak férfiak, nők és nyugalmazott tanítók. Kérvények a Zalamerenyei, (posta Garabonc), plébánia címére küldendők. 867 1—1

Zalaszabari róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetettik. Törvényes fizetés, lakás. Kérvények november 19-ig Zalaszabarba iskolaszéki elnök címére küldendők. 866 1—1

A nagyatádi plébániához tartozó **ötvösi** róm. kath. iskolához kiegészítő tanerő kerestetik. Díjazása havi 80 kor., lakás, fűtés. Az állás azonnal elfoglalható. *Horváth Domonkos* iskolaszéki elnök. 856 1—1

Somogytúr fiókegyház róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. A fiókegyház Balatonlelétől 12 kilométer távolságban, a látrányi plébániához tartozik. Javadalmazása: kétszobás lakás, melléképületekkel modernül építve. 1½ hold belsőség kerttel, 7 hold 52 öl szántóföld, melyből 2 holdat őszi alá, 2 holdat tavaszi alá a hitközség művel. 2 hold rét a hívek által letakarítva. 20 pozsonyi mérő rozs és 21 kor.

lélekpénz. Stóladíjak. Borjárandóság minden szőlőbirtó kostól 3-4 liter. 11 méter hasáb tűzifa. Vallás- és tanulmányi alapból 77-93 kor. Ferenc József alapból 47-50 kor. Kolonics-féle alapból 4-20 kor. Mindezen helyi járulékok az 1913. évi XVI. t.-c. értelmében 506 koronára értékelte, a többi államsegély. A «Gondviselés» című egyházmegyei segélyegyesületbe belépni köteles. Választás nov. 8. napján d. e. 10 óra, utiköltség megterítése nélkül. Kérvények a látrányi (Somogy m.) plébániához intézendők. 847 1—1

Az **óbudavári** róm. kath. kántortanítói állomásra nov. 16-ig pályázat hirdetettik. Jövedelme a díjlevél szerint 18 p. m. rozs értékelve 90 kor., lélekpénz 9-40 kor., 7 hold föld jövedelme, amelyet a hívek kétszer felszántanak, a tanító gabonájával elvetnek, a gabonát learatják és behordják 56 kor., 1539 öl rét 60 kor., 272 öl kert 4 kor., legelőilleték féltelek után 12 kor., 4 öl fa, melynek pénzértéke évenként jan. 1-én a kegyuraság által kiutalva lesz, a fát a hívek meghordják, a fa értékelve 64 kor., stóla 4 kor., kegyuri fizetés évente jan. 1-én 104-52 kor., a természetbeli szolgálmányok értéke 72 kor. Kötelességei a díjlevél szerint. Személyes megjelenés kívántatik, utiköltség azonban megtérítve nem lesz. Kántorságban jártas nők is pályázhatnak. Kérvények a balatoncsicsói plébániahivatalhoz küldendők (Zala m., u. p. Szentantalfa). 891 1—1

A **devecseri** (Veszprém m.) róm. kath. népiskolánál a VII. sz. rendes tanítói állásra pályázat hirdetettik. Törvényes fizetés, államsegéllyel. Lakbér 320 kor. Esetleges ismétlő és ipariskolatanításért külön díjazás. Személyes megjelenés előnyös és kívánatos, de utazás csak a megválasztottnak térítetik meg. Pályázni chajtó okl. férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket nov. 17-ig küldjék fenti plébániahivatal címére. Választás nov. 19-én tartatik meg. *Iskolaszék.* 887 1—1

Zalam. badacsonytövi **nemestördemici** róm. kath. iskolaszék a lemondás folytán megüresedett róm. kath. osztálytanítói állásra a törvényes lakás és fizetés mellett pályázatot hirdet. Férfiu és n. tanítók pályázhatnak. Pályázati határidő nov. 10-ig. Állás elfoglalandó nov. 15-én. 886 1—1

Amerikai Cottage-szívólegendszerű**HARMÓNÍUMOKAT,**

valamint európai rendszer szerint, a legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, X., Delej-utca 11/c. sz. (Tisztviselőtelep.)

Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig. **Pedálos harmóniumok** mindkét rendszer szerint és minden nagyságban, pontos orgonaméretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Árjegyzék ingyen és bérmente! Ot évi jótállás! Lelkészeknek és tanítóknak külön százalékeskedmény! — Részletfizetésre is! — Elismert kitünő árúk!

Kérjen árjegyzéket pianók és pianókról.

Stampay ének- és imakönyve 12 old.

háborús szöveggel bővítve: kötte 60 fillér, díszes vászonban 90 fillér, művészi kötésben 3 korona 60 fillér. Tízre egy ingyen. Uj kotta, 40 old. ingyen, kötte 60 fillér. **Köbölkut**, Esztergom megye. 678—17

„Modern orgonakisérek“

a legismertebb egyházi népénekeinkhez (100 ének.) Ára 5 kor. Legjelesebb zeneszerzőink véleményei szerint egyetlen jobb orgonistának a hangszeréről sem volna szabad hiányoznia. A legegyszerűbb népének is hatásos darabnak tűnik fel ilyen kísérettel, melyet még egy kezdő kántor is le tud játszani. Tanítónövendékeknek 10 példányon felül félárban. Megrendelési cím: Luspay, kántor. Eger. 883-1

Tíz Mária-ének

(részben háborús) izlées orgonakisérettel
Apáczay István, id.
Erdélyi Sándor, Hosszú Lajos, Jósavay Gábor, Régenhold János, Revfy Károly, Szendrei István, Veiszkopfi Gusztáv, Zajgha Béla és Zoboki Vince szerzőktől. Teljesen új, eredeti szerzemények. Ára 1-20 kor. Megrendelhető: Luspay Kálmánnál Eger, Gárdonyi-u. 29. 884-1

Karácsonyra alkalmas művek!

Háborús Karácsonyi Ének legújabb...	K	1.—
Jézus élete	«	1.—
Karácsonyesti Örömdal	«	1.20
C, G, D dudajáték egyenkint	«	1.20
A, E-dúr dudajáték egyenkint	«	—,75
Magyar Dallamos Ünnepi Präludiumok az összes hangnemekből, közötté van pasztorále is	«	5.—

Kaphatók: 1-3

KONTOR ELEK Budapest, II., Lánchid-u. 2.

TÁROGATÓ

HEGEDŰ

HARMONIUM

vagy bármely más hangszer vásárlása előtt kérje saját érdekében a kívánt hangszerről szóló árjegyzéket, melyet ingyen küld

STOWASSER

cs. és kir. udv. szállító, a jav. Rákóczy-tárogató feltalálója.

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fúvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Régi hangszerek vétele, becserélése és művészies javítása.

Szegegyibb cég. ♦ Alapított 1770.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT ezévi pártolótagsági könyvei a következők:

Lelkek váltsága. Elbeszélés. Irta: Sziklay János. — Nádi farkas. Elbeszélés. Irta: Váth. — Képek a nagy egyházatyák korából. Irta: Vargha Dezső dr. — A kisgazda feladatai a háború alatt és azután. Irta: Molnár István. — A Szent-István-Társulat nagy képes naptára az 1917. évre.

Tagsági díj 2 korona 20 fillér.

Tagdíjak a Szent-István-Társulat igazgatóságához küldendőek Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.